

Oddelenie klinických laboratórií

Pracovisko klinickej biochémie

vedúci pracoviska

MUDr. Ľubomír Kónya

Banisko 273/1, 977 01 Brezno

tel: +421 48 2820 521

e-mail: konya@nspbr.sk

Vec:

Recenzia vysokoškolských skrípt „doc. MUDr. Daniel Čierny, PhD.: Clinical-Biochemical Testing – Basics and Interpretation of Selected Findings“

Predložené vysokoškolské skriptá autora doc. MUDr. Daniela Čierneho, PhD. sú určené hlavne pre poslucháčov štvrtého ročníka odboru všeobecné lekárstvo Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine, Univerzity Komenského v Bratislave, študujúcich v anglickom jazyku. Jedná sa o dielo, ktoré svojím obsahom a spôsobom, akým je napísané, vhodne doplní učebnice klinickej biochémie, ktoré rozsahom prekračujú rámec pregraduálneho vzdelávania.

Skriptá približujú čitateľovi proces spracovania biologického materiálu od momentu rozhodnutia ošetrojúceho lekára o indikovaní laboratórneho vyšetrenia, cez prípravu pacienta pred odberom, samotný odber vzorky a jej transport do laboratória, predanalytickú prípravu, samotnú analýzu až po interpretáciu získaného výsledku. Prvá polovica publikácie sa hneď v úvode venuje chybám, ktoré môžu nastať v predanalytickej fáze vyšetrenia biologického materiálu, čo môže negatívne ovplyvniť celý proces spracovania vzorky. Autor postupne vysvetľuje princípy a analytické vlastnosti vybraných laboratórnych metód v klinicko-biochemickom laboratóriu a venuje sa postanalytickej fáze laboratórneho vyšetrenia a interpretácii laboratórnych nálezov. V závere kapitoly prehľadnou tabuľkovou formou sumarizuje zdroje chýb, ktoré ovplyvňujú správnosť laboratórneho výsledku vo všetkých fázach spracovania biologického materiálu a ich dôsledkom.

Druhá polovica skrípt sa v rozsiahlej tretej kapitole venuje kazuistikám, reálnym situáciám, s ktorými sa v bežnej praxi stretáva ako ordinujúci lekár, tak laboratórny pracovník. Autor po stručnom uvedení klinickej situácie rozoberá konkrétne laboratórne nálezy, naskladá čitateľovi otázky a následne ponúka riešenie s vysvetlením. Venuje sa rôznym situáciám ako sú poruchy vnútorného prostredia s minerálovým rozvratom, problematika osmolality telesných tekutín, rozbor pacientov s akútnym aj chronickým renálnym zlyhávaním, interpretácia markerov zápalu a sepsy, analýza likvoru a diferenciálna diagnostika punktátov, laboratórne nálezy pri ochoreniach pečene, interpretácia kardiomarkerov a ďalšie.

Záver:

Ako vedúci pracoviska a lekár, pracujúci už viac ako 20 rokov v klinicko-biochemickom laboratóriu, považujem predložené skriptá za veľmi vhodný edukačný materiál, ktorý je cenným zdrojom poznatkov nielen pre študentov lekárskeho fakult, ale aj pre študentov nelekárskych odborov (farmaceutických a prírodovedeckých fakult, fakult zdravotníctva a podobne), ktorí prichádzajú každoročne na odbornú prax do laboratórií klinickej biochémie. Keďže sa autor neobmedzuje iba na suché konštatovanie faktov, ale na konkrétnych príkladoch z praxe zrozumiteľnou formou vysvetľuje princípy interpretácie laboratórnych nálezov vo vzťahu ku klinickému obrazu pacienta, sú jeho skriptá neoceniteľným prínosom pre lekárov v príprave na atestáciu z klinickej biochémie, ale aj internej medicíny či pediatrie, ktorí majú v rámci predatestačnej prípravy povinnú prax na oddelení klinickej biochémie. Ak sa tieto skriptá dostanú do rúk lekárom pracujúcim na jednotkách intenzívnej starostlivosti alebo oddeleniach urgentnej medicíny, budú prínosom pre ich klinickú prax.

Predložený rukopis „Clinical-Biochemical Testing – Basics and Interpretation of Selected Findings“ autora Daniela Čierneho spĺňa požiadavky pre vysokoškolské skriptá a **odporúčam** jeho vydanie. Osobne uprednostňujem tlačенú verziu študijného materiálu, ktorá môže byť pomôckou pri výučbe štážistov v laboratóriu, resp. príručným manuálom pri interpretácii laboratórnych nálezov priamo na klinických pracoviskách.

V Brezne, dňa 10.12.2024.

MUDr. Eubomír Kónya

Nemocnica s poliklinikou Brezno, n. o.
Oddelenie klinických laboratórií
pracovisko klinickej biochémie